Markus Saksatamm

KADE LEHM JA TIGE LUMEHANG

Pildid joonistanud Katrin Ehrlich

KADE LEHM JA TIGE LUMEHANG

Markus Saksatamm

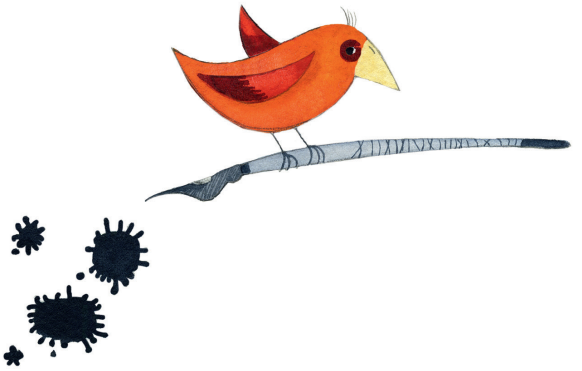
KADE LEHM JA TIGE LUMEHANG

Jutud ja luuletused

Pildid joonistanud Katrin Ehrlich

Tallinna Keskraamatukogu

Autori loometööd on toetanud Eesti Kultuurkapital.
Raamatu said Tallinna Keskraamatukogult kingiks kõik Tallinnas 2020. aastal kooliteed alustanud lapsed.

Toimetaja Margit Ross
Kujundaja Katrin Ehrlich

Tekst © Margus Eiche, 2020
Pildid © Katrin Ehrlich, 2020
Kirjatüüp Cecilja © Maria Kanatova, 2016
© Tallinna Keskraamatukogu, 2020

ISBN 978-9949-9971-9-0
Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

TERE,

VIRK JA KRAPS KOOLILAPS!

Kas tead, kui palju sõpru võid leida raamatukogust? Raamatutegelastest sõbrad, kelle seiklustele kaasa elada, ootavad Sind raamatukaante vahel. Raamaturiiulite vahelt aga leiad teised lapsed, kellega koos lugeda, mängida ja maailma asju arutada.

Ühe tõelise sõbraga saab vaielda tähtsate küsimuste üle. Kas jäätis on parem kui limonaad? Kas kass on vahvam kui koer? Sõber annab alati head nõu. Nutitelefoni ei tasu tänaval näppida. Toidulauas ei mängita ... või vahel natuke ikka võib.

Sõbraga saab laulda ja banaane süüa. Sõbraga saab käia kalal ja jalgrattaga sõitmas. Sõbraga saab unistada saanisõidust või reisist Aafrikasse. Sõbraga saab lugeda lugusid totakast ninakollist ja tigedast lumehangest.

Sõbraga koos saab kõike teha. Sõbraga koos saab ka mitte midagi teha ja ikka on tore.

Saame ka meie sõpradeks!

SINU RAAMATUKOGU

UUS KOOLILAPS

Üks peremeheta koer hulkus linnatänavail. Suvi oli läbi, tuulgi vilu ning nälg näpistas koerakese kõhtu. Kuts kikitas kõrvu: kusagil taevas kluuksusid kured, kes lendasid lõuna-maale. Koertel aga tiibu ei ole, nemad peavad talve kuidagi muudmoodi üle elama.

Siis nägi ta lapsi, kes kiirustasid vanemate saatel kooli. Ja emad-isad manitsesid: „Koolis tuleb hoolega õppida, kuulata õpetaja sõna ning söögivahetunnil taldrik korralikult tühjaks süüa."

Selline jutt pakkus koerale suurt huvi. Ta hiilis teiste kannul koolitrepile, lipsas poikvel ukse vahelt sisse ja haugatas rõõmsalt.

„Kas sina tulid ka esimesse klassi?" pärisid õpetajad jahmunult. „Mida sa teha oskad, õpilane?"

Koer mõtles hetke ning asus siis oma saba taga ajama. Keerles ja veerles, nii et vähe ei olnud. Kogu koolirahvas jälgis koera huviga. See oli hoopis põnevam kui mingi vurrkann või näpuspinner.

„Tunnis peab vaikselt olema, õpilane koer," hoiatasid nad siiski. „Saba võib taga ajada ainult vahetunnis. Ka lõunasöök tuleb kenasti ära süüa – koolilaps ei pirtsuta."

Ja tõepoolest – koer oli tunnis tubli ning korda ei rikkunud. Eriti meeldis talle laulmine, siis ulus ta õpetaja klaveri saatel alati kaasa. Ka lõunalauas ta ei nurisenud, vaid sõi ära kogu portsu ning lakkus pealekauba taldrikugi puhtaks. Köögitädidele meeldis see väga. Nad seadsid koera teistele eeskujuks, sest talle maitsesid kõik toidud, isegi piimasupi nahk. Ka lastel olid kasud sees, nad said nimelt oma piimasupinahad vargsi koerale sokutada. Uus lustlik kaaslane võeti sedamaid omaks ja kõik tema klassi lapsed võisid kordamööda ta pinginaabrid olla.

Nii jäigi see koerake koolimajja elama. Oli päeval esimese klassi õpilane ja öösel valvur. Aga nime talle ei pandudki, selle võid sa ise välja mõelda ja siia kirjutada.

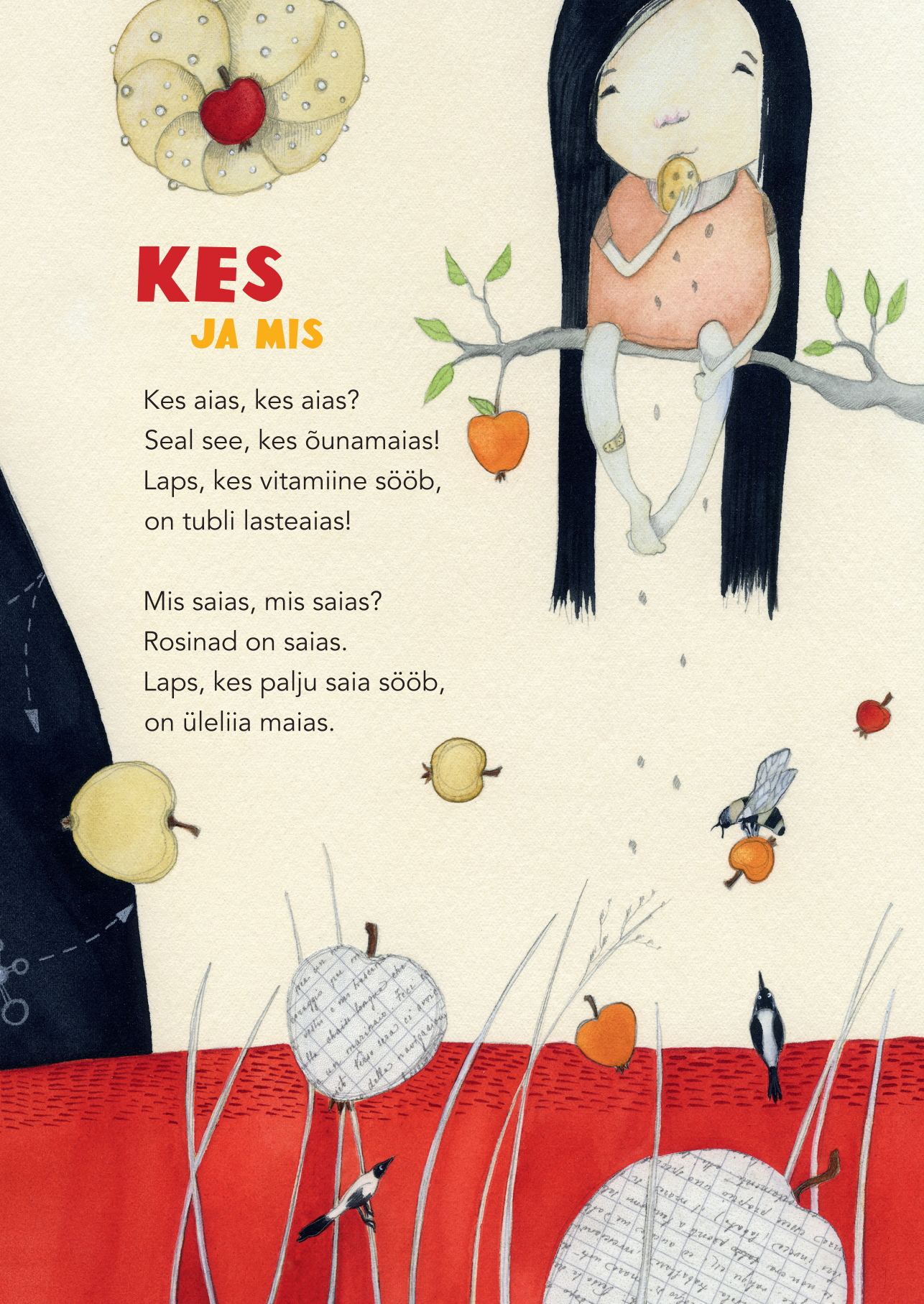
PROFESSOR MUKI

Läks me Muki koertekooli,
et kasu tõuseks tast,
ta valvata võiks kullapoodi
või vetevallast päästa last.

Või ametisse mõnda teise –
kelgukoeraks talvesse,
teenistusse politseisse,
tolli, piirivalvesse.

Koer õpetatud, ent ei hooli
ta ametist, mis aus ja viks,
vaid tahab minna ülikooli,
hakata professoriks.

KES
JA MIS

Kes aias, kes aias?
Seal see, kes õunamaias!
Laps, kes vitamiine sööb,
on tubli lasteaias!

Mis saias, mis saias?
Rosinad on saias.
Laps, kes palju saia sööb,
on üleliia maias.

KADE
LEHM
Valge lehma saba
musta lehma taga,
must lehm siiski aga...
saba teisega ei jaga.
Oma saba, oma jagu,
seda kõigile ei jagu!
Parmudest nii vabana
ta vehib kahe sabaga.

ABIVALMIS
NUMBER

Saage tuttavaks: numbreid on kokku üheksa: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Hüütakse neid aga nii: üks, kaks, kolm, neli, viis, kuus, seitse, kaheksa ja üheksa. Nad seisavad suuruse järjekorras rivis, alates ühest ja lõpetades üheksaga. Lisaks neile on veel null, üks ümmargune veidrik, nagu oleks number ja samas nagu ei oleks ka.

Ühel hommikul veeres null vurinal ringi. Korraga kuulis ta, et keegi nuuksub vaikselt. See oli number üks, kes seisis, pea isegi rohkem longus kui harilikult.

„Mis juhtus?" küsis null.

„Ü-üh-üheksa kiusab," nuuksus üks. „Ta ü-ütles, et mina olen titade number."

„Jah," kinnitasid ühe juttu ka kaks ja kolm, kes olid ta lähimad naabrid. „Üheksa peab end teistest paremaks. Tal kohe ei sobi pisematega mängida."

„Väiksemaid ei tohi kiusata!" hüüdis null otsemaid üheksale.

See aga põlastas: „Null on veel titam kui üks! Oled ümmargune nagu sõõriku auk – tühi koht, mitte number!"

Null ja üks seisid veidi vaikides. Siis aga tuli nullile hea mõte – ta nimelt veeres kaaslase teisele küljele. Seisis enne ühe paremal, nüüd aga hoopis vasemal käel.

„Appikene!" pomises üheksa. „Üks ja null... Kõrvuti on nad ju kümme – minustki suurem number." Ta kohkus sedavõrd, et kukkus pepuli ning sai üheksast kuueks. Ja imelik küll: vähenedes muutus ta kohe viisakaks. Nüüd te küsite muidugi, kuidas on võimalik ilma number üheksata liita või lahutada! Aga ärge tundke muret – uueks üheksaks hakkas see, kes oli enne kuus. Temast sai suur ja sõbralik number, täpselt selline, kes väiksemaid ei kiusa.

LIIKLUS
JA NUTITELEFON

Lola sammus koolist koju. Jalutas läbi pargi ning jõudis suure maantee äärde. Valgusfooris plinkis kollane tuli, seejärel süttis punane. Lola seisatas. Ja muidugi hakkasid kohe ka liikuma lubavat tuld oodanud sõidukid.

Samal hetkel märkas ta Mikut, poissi oma paralleelklassist. Too kõmpis ristmiku suunas, endal nina all nutitelefon, millelt ta pilkugi ei tõstnud.

„Miku, ettevaatust!" hüüatas Lola, kui nägi, et poiss hakkab juba teele astuma. Haaras siis tema jope kapuutsist ning tiris ta väevõimuga kõnniteele tagasi.

„Mida peekonit," kurjustas Miku. „Ma ei saanudki järgmisele levelile. Äh, nüüd on mul ainult kolm elu alles."

„Fooris põles punane tuli." Lola lõi käed sõjakalt puusa. „Ja autod sõitsid. Kas sa, Miku, arvad, et sul on ka pärismaailmas mitu elu varuks?"

Miku heitis pilgu sõiduteele, tema silmad olid kuidagi udused ja tühjad. Näis, nagu oleks ta just äsja ärganud. Üks oli Lolale igatahes selge: niiviisi, nina nutitelefonis, tänaval seigelda on väga ohtlik. Ja seda ta koolivennale kohe ütleski. Ja seda ütles Lola ka, et autod ei jõua nii kiiresti pidurdada.

„Mina ei pidurda kunagi," jahvatas poiss. „Kui me Jassiga telefonis zombirallit mängime, saab iga puruks rammitud auto eest kümme punkti. Eile kimas Jass oma rallika ühe dinosauruse otsa lömmi ja sai tervelt sada punkti ja kaks uut elu!"

Kiitleja tahtis taas sõiduteele astuda, kuid Lola kisas: „Oi, tramm tuleb!"

„Mis tramm?" küsis poiss ja seisatas. „Mis mängust see on? Minecraftist või?"

„Ei, see on ju päris tramm," teatas Lola.

„Ah et päris tramm?" imestas Miku häälekalt ning hakkas samas miskipärast mööda rööpaid trammile vastu jooksma.

„Teen trammi taustal ägeda selfi!" hõikas ta. Õnneks

jõudis Lola talle õigel ajal järele ning tiris ta rööbastelt ära, ohtlikust kohast eemale.

„Kas sa tahad haiglasse sattuda või?" sõitles ta poissi. „Peapõrutuse või kipsis käega võid telefonimängud küll mitmeks kuuks ära unustada!"

Näis, et tüdruku jutt jõudis pikkamööda kohale. Miku silmist kadus udune äraolev pilk ning ta lülitas oma nuti-telefoni välja. Lola ohkas kergendatult – nüüd võib lõpuks koju minna. Kuid korraga tabas teda hirmus mõte. Mis siis, kui selliseid nutimängu hulle rohkem on? Ta heitis pilgu selja taha ja... Sealt ta tuligi: Jass, Miku parim sõber, kes sõitis ühe käega lenksu hoides rattaga, endal nina nuti-telefonis ja kõrvaklapid peas. Lola pani seljakoti pingile ja astus talle vastu. Rumalukesi tuleb ju aidata.

ABIMEES

Meie klassi Minna
ei saa netti minna.

Sten aitab, alla paneb õla,
Sten on tark – teab salasõna.

Vajutades „Start" ja „Enter",
Minna laulab: „Entel-tentel!"

Esinedes hulgale,
laul jääb mälupulgale.

KORSTNA LUGU

Oli kord üks maja. Selline ilus ja punane. Majal oli uks, aknad ning katusel korsten, millest kerkis suitsusammas.

„Mina olen maja suu," ütles uks.

„Aga meie oleme silmad," kilkasid sedamaid aknad. „Õhtul tõmmatakse meie ette kardinad. Siis on maja silmad kinni ja kõik magavad."

„Ja mind keeratakse lukku," teatas uks omakorda. „Öösel on vaikne, sest maja suu on lukus."

„Aga kes mina olen?" küsis korraga korsten.

„Ei tea," kostis uks.

„Ei, ei tea," kordasid ka aknad. Nemad olid uksest väiksemad ning rääkisid seetõttu peenema häälega. Korstna meel läks kurvaks, ka tema oleks tahtnud midagi tähtsat olla. Suits, mis temast väljus, oli korraga süsimust. Ta läks järjest nukramaks, vajus järjest rohkem kössi, nii et suitski ei pääsenud lõpuks temast välja.

„Kõhh-kõhh," köhis uks.

„Köh-köh-köh," köhisid ka aknad. Ja siis, vaat et viimasel silmapilgul, vuras jalgrattal kohale korstnapühkija. Ta ronis väledalt katusele ning hakkas korstent puhastama. Oi, kui

palju musta ja koledat tahma korstna sees oli! Küllap olid need kõik korstna muremõtted.

Kui korstnapühkija oli lahkunud, ütles uks: „Mina tean, kes sa oled, korsten. Sa oled meie maja nina."

„Ja-jaa," kinnitasid aknad. „Nina oli kinni, sest majal oli nohu."

Nüüd sai korsten aru, et ka tema on vajalik ja tähtis. Ta ajas end uhkelt sirgu ning temast tõusis taas ilus valge suitsuniit taeva poole. Seda oli tõesti ilus vaadata.

TOIDULAUAS EI MÄNGITA

„Head isu," ütles ema ning sammus tagasi kööki. Jannu ees taldrikul oli kotlet ja teisel kohupiimavorm rosinatega.

Jannu sirutas kahvli kotleti poole, kui järsku...

„Miks kotlet alati esimene toit on?" piiksus kohupiim pahaselt. „Kus see kirjas seisab, et maiustused peavad muudkui järjekorras passima. See ei ole aus!"

„Aga sina jälle hullutad sööjaid oma rosinatega," nähvas kotlet vastu, „nii nad jätavadki pool praadi järele."

„Mis sul viga," torises omakorda kohupiim. „Sind süüakse ju kahvli ning noaga – see on nii peen! Mind aga vohmitakse lusikaga sisse."

„Teeme siis nii, et täna on hoopis kohupiim praad," katsus Jannu tülitsejaid vaigistada. „Ja sina, kotlet, hakkad magustoiduks."

Road vahetasid pilke.

„Aga kes rosinad endale saab?" küsis kotlet valvsalt.

„Võta aga endale," lubas kohupiimavorm. Ta keeras end küljelt küljele ning Jannu nokkis kõik rosinad ta seest välja. Kohupiim häälitses seejuures mõnuga nagu nurrulööv kass.

Jannu pidi toast isegi ema väikese peegli tooma, et kotlet end nagu kord ja kohus imetleda saaks.

Siis aga tuli ema tagasi.

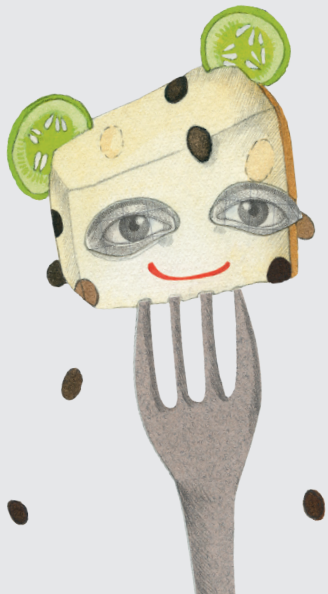
„Oi, mis siin sünnib?" Ema lõi kaht kätt kokku. „Miks sa kohupiima koos ketšupi ning kurgisalatiga sööd? Ja kes kotletile rosinad peale pani ning kisselliga üle valas?"

Jannu oli väga aus poiss, ta vastas: „Tead mis, emm, seda tegid praad ja magustoit ise."

„Toiduga ei tohi mängida, Jannuke," hakkas ema noomima.

Poiss vaatas talle nõutult otsa. Mis puutus siia tema? Need olid ju kotlet ja kohupiim, kes kohad vahetasid. Jannu ohkas. Ta teadis suurepäraselt, et täiskasvanud ei saa paljudest asjadest aru. Ohkas veel korra. Kummardus siis toidulaua kohale ja manitses: „Kuulsite, toidud? Te ei tohi söögilauas mängida. Ema ei luba."

Toidud aga ei vastanud midagi, küllap lihtsalt häbenesid oma tempu.

PUDRUL
KODU POTI SEES

Pudrul kodu poti sees,
kaane vahelt välja vaatab,
rosin veereb kõigest väest,
palub tema käest:
„Kopp-kopp, ava pott,
kokal plaanis on kompott!"
„Rosin, sisse tüüri sa,
kui maksad üüri ka."

LESTAKALA LAUL

Mulle meeldib merevesi,
seal ma ujun tasakesi.
Mullikesi lasen suust
ja ei mõtle kohast muust!
Olen õige lapik kala,
suitsutatult maiuspala.
Tasa-tasakesi ujun,
merevees mu elu sujub.

KOER, LIND JA HIIREKE

Koer, lind ja hiireke olid ühes õues üles kasvanud ja omavahel head tuttavad.

„Tsiviit-tsiviit," laulis linnuke oksal. Koer aga haukus nagu harilikult.

„Miks sa alalõpmata klähvid?" küsis lind ja lendas vurinal koera kuudi katusele. „Sina vist laulda ei oskagi?"

„Muidugi oskan!" solvus koer. „Enne ma haukusin, et kodu ja pererahvast kaitsta. Nüüd aga hakkan laulma – vorstivõileivast. Kuula hoolega: auh, auh, auh! Aga nüüd laulan ma hoopis peremehe paist." Ta tõstis taas koonu ning haukus: „Auh, auh, auh!"

Linnu meelest kõlasid kõik haukumised ühte moodi, aga ta ei hakanud seda koerale ütlema. Ta oli viisakas ega tahtnud teist solvata.

„Teeme oma laulukoori," ütles korraga hiir, kelle urg oli koerakuudi nurga all. Sellega olid kõik päri. Algas lauluproov.

„Pi-pi-pii," laulis hiireke.

„Tsiviit-tsiviit," laulis lind.

„Auh, auh, auh," laulis koer. Tema haukumise seest ei olnud teiste laulu üldse kuulda.

„Proovime nüüd ilma koerata," arvas lind.

„Pi-pi-pii," piiksus hiir.

„Tsiviit-tsiviit," siristas lind. Nüüd kostis vaid linnu hääl, hiire oma aga polnud peaaegu üldse kuulda.

„Peame vist nootide järgi laulma," ohkas hiireke. Õnneks oli just lund sadanud ning sellesse oli üsna hea noote kirjutada. Hiir silkas ja keksles veidi aega ringi, temast jäi maha mitu pikka jäljerada. Nüüd lepiti kokku, et hiir laulab esimese, lind aga teise jäljeraja järgi. See kõlas nii: „Tsiviit-pi-pii, tsiviit-pi-pii. Pi-pi-pi-pi-tsiviit." Seda oli tõesti väga ilus kuulata.

Aga mis koerast sai, küsite te. Tema hakkas muidugi koorijuhiks. Kiire osa ajal liputas ta saba kiiresti, aeglase ajal aga pikkamööda. Koori juhtimine on tähtis amet, ilma selleta ei tule ükski koor toime.

PISIKESTE LAULUKOOR

„Auh-auh-auh," kostis väljast. Pätu paterdas vaevaliselt välisukse poole. Ta oli veel pisike kutsikas ning tema pontsakad käpad ei tahtnud sugugi sõna kuulata. Lõpuks sai ta trepini ning ukerdas sellest, taguots ees, arglikult alla.

„Võtke mind ka laulma," palus ta suuri koeri.

„Tee häält," käskis üks suur koeravolask. Pätu tõmbas kopsud õhku täis, avas suu,

Adagi
cresc.
ritard.
f
pp

ent kõva haugatuse asemel tuli kuuldavale vaid hädine niuksatus. Ta oli veel väike ega tulnud haukumisega toime.

„Sina pole miski laulukuts," teatas volask Pätule. „Ja öösel ei tohi sa ka kuu poole uluda. Sa oled mudilane ning pead kell üheksa magama minema."

Pätul läks tuju pahaks. Ta ukerdas tasapisi trepist üles ning tatsas tagasi tuppa. „Mis siis, et olen pisike," lohutas ta end mõttes. „Laulda võin ma ikka. Laulan kas või suurte koerte kiuste."

„Niuks," tegi ta prooviks. Üksi laulda tundus üsna tobe. „Niuks," kordas ta ja kikitas siis kõrvu, sest keegi vastas talle. „Piuks," kostis pimedast hiireurust. „Kriuks," tegi kägisev toauks. „Siuts," võttis järje enda kätte tilluke lind aknalaual. Ning siis laulsid nad juba kõik kooris, julgelt ja uhkelt. Ikka nii: „Niuks-kriuks-piuks-siuts." Ja siis nii: „Siuts-kriuks-niuts-piuks." Ja kui nad sellestki tüdinesid, siis hoopis nii: „Piuks-siuts-niuts-kriuks." Ja lõbu oli laialt. Isegi suured koerad kikitasid kõrvu ning jäid nende laulukoori kuulama. Ütle veel, et väikesed ei ole laulumehed! On ikka küll!

ORAVAPERE

PÄHKLID

Metsaalust kattis valge lumevaip. Orav silkas jäljerada maha jättes üle lume ning ronis siis kribinal-krabinal ühe jändriku puu tüve pidi üles. Kõrgel puuõõnes oli okste ning kuiva rohuga vooderdatud pesa, kus ootasid teda kolm pisikest oravajutsi.

„Emme, mis sa meile tõid?" küsisid oravakesed otsekui ühest suust.

„Täna tõin ma pähkleid," lausus ema. Talvist toiduvaru hakkavad oravad juba sügise hakul koguma. Peale pähklite armastavad nad ka käbides leiduvaid männi- ja kuuseseemneid. Ega oravat siis asjata käbikuningaks kutsuta.

Kohe kui õhtusöök söödud, asuti arvutamist õppima. Ka selleks sobisid pähklid hästi.

„Kui palju teeb kokku kaks pluss kolm pähklit?" küsis oravaema. See oli üsna lihtne küsimus ning oravapoisid hüüdsid võidukalt: „Kaks pluss kolm võrdub viis!"

„Aga palju on kaks pähklit pluss neli pähklit?" küsis ema taas. Oravakesed mõtlesid veidi.

„Ma ju äsja sõin pähkleid," meenutas pisike oravpõnn. „Algul kaks ja siis veel neli. Seega sõin ära... ee... kuus pähklit."

„Aga viis pluss kuus?"

See oli juba keeruline küsimus, päris pähkel kohe. Niisiis vastas ema ise: „Viis pluss kuus pähklit teeb kokku üksteist pähklit."

„See ei ole aus," nurisesid lapsed. „Ükski oravake ei jaksa korraga nii palju pähkleid ära süüa."

Pärast õppetükke asuti mängima. Mänguasjade asemel kasutasid nad jälle pähkleid. Algul mängiti pähklipeitmist, siis aga pähklipalli. Pähklid on oravatele üldse asendamatud: nendega võib ehtida jõulupuud või need siis munadepühadel kirjuks värvida.

„Nüüd tuttu!" plaksutas oravaema käppi. „Väljas on juba pime, käes on uneaeg."

Oravakesed haigutasidki juba. Nad tõmbusid mugavalt kerra ning igaüks kattis end oma koheva sabaga. See oli maailma kõige soojem tekk, pehme ja karvane. Unenäod võisid tulla.

HEAD SOOVID TURVAONULE

Kõigile me vastu ööd
soovime: „Head und, head ööd!“
Ainult turvaonu Ott
ei leia magamiseks mahti.
Ei see saa olla unekott,
kes peab valveputkas vahti!
Valvurile vastu ööd
soovitakse nii: „Head tööd!“

VÄIKESTE MEESTE UNELAUL

Hakkame mehed tudima,
voodi poole vudima!
Naeru, kukerpalliga,
papsi pai ja kalliga.

Paneme aga lutid lutsuma,
Une-Matit kutsuma!
Piletita, kinnisilmi
kaeme und kui kinos filmi.

Siin me saame lennata,
lemmiklauljat emmata,
võita tervet sõjaväge,
olla muretu ja äge.

Kaks päkapikku olid akna taga ning tõtt-öelda nägid nad üsna kohkunud välja. Toast aga kostis ema hääl: „Pane palun sokid jalga."

„Ei, ei pane!" kriisati vastu.

„Mis sa arvad, kas see üldse ongi laps?" küsis üks päkapikk teise käest.

„Mulle tundub, et tegu on väikse metsiku ahvikesega." Teine päkapikk võdistas hirmunult õlgu. Tegelikult on ju päkapiku töö üsna raske ja ohtlik – katsu sa, kommikott kaenlas, korrusmaja rõdude vahel ronida. Mõni laps teeb ka koerust, paneb enda sussi asemel vanaisa oma aknalauale. Et sinna mahub rohkem maiustusi ja kleepse ja mandariine ja... Aga ega päkapikud lase end petta. Igale lapsele tuuakse just selline ports, mille ta on ära teeninud. Mõnele koguni mitu hommikut järjest. Samas kui keegi on unustanud sussi aknalauale panemata, siis on just päkapikud need, kes selle töö tema eest ära teevad. See on neile nagu auasi või nii.

„Sul on käed mustad," kostis toast. „Lähme vannituppa ja peseme ära."

„Ei, ei taha!" kostis toast nii kõvasti, et vaesed päkapikud

oleksid aknaplekilt peaaegu alla kukkunud.

„Kuuled, pesta ta ka ennast ei taha," sosistas üks teisele kohkunult. „Järsku on seal toas hoopis rääkiv põrsas, kes töötab tsirkuses."

Päkapikud surusid näod vastu aknaklaasi, nii et ninad lössis. Tõesti oleks ju huvitav rääkivat põrsast oma silmaga näha. Et kas selline käib ka tagajalgel. Ja kas tal on püksid jalas.

Toas aga olid siiski päris laps ja ta ema. „Räägi palun tasem," manitses ema.

„MA RÄÄGINGI TASEM!" kisas laps, nii kuidas kopsud võtsid.

„Ei, siia me kommi ei too!" ütles esimene päkapikk ja seadis end minekule.

„Aga miks?" päris teine.

„Meie jonnipunne ei poputa. Las hakkab heaks lapseks!"

„Aga ta hakkabki," kinnitas teine päkapikk. „Küll sa näed, et hakkab. Ja lepib hommikul emaga ilusti ära. Kommid teevad ju kõigil tuju heaks."

„Hea küll," nõustus esimene, „paneme kommid sussi sisse. Aga järgmisel aastal olgu ta igati hea ja tore laps! Muidu jääb küll kommidest ilma!"

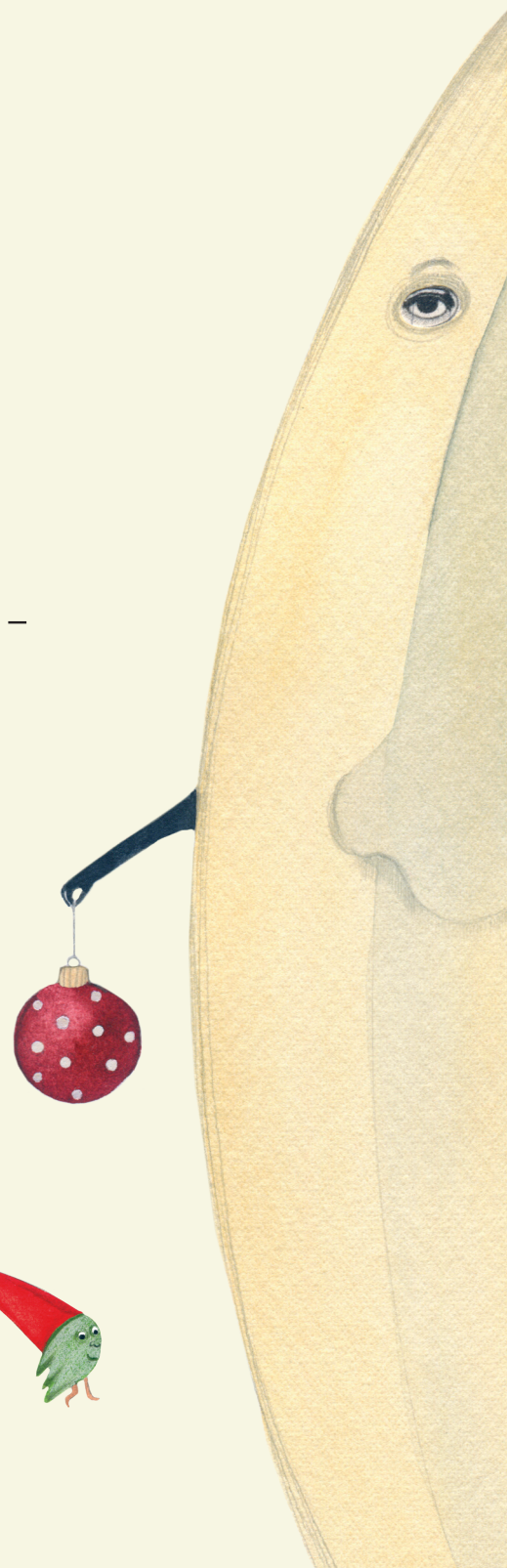
MEIE JÕULUD

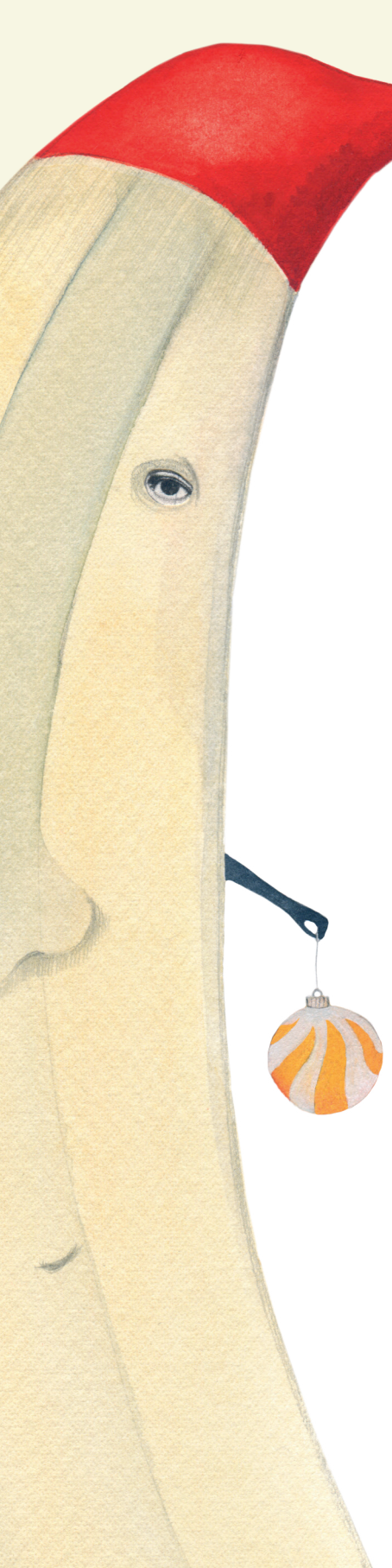
Kui detsembris pole lund ja
saaniteed on porised,
siis kui kliima asjatundja
ilmasaates poriseb.

Ei peata taati mudavallid,
ta saabub – mureks pole see! –
nende juurde, kes tal kallid,
meie maale, Eestisse!

Ja kui korra käinud juba,
tuleb lisaringile,
taadi hüüdest kajab tuba:
„Lapsed, lisa kingile!"

BANAANI JÕULUD

„Tere, kauge külaline!
Kuidas aidata sind saan?
Meie kandis karm on kliima,
lausa lõdised, banaan!
Oled pärit teiselt mandrilt,
troopiliselt kasvutandrilt.”

„Ma ei tulnud siia toiduks,
ei püüa patta tikkuda.
Tahan hoopis jõule näha,
kuuse küljes rippuda.

Kuigi olen võõrast sordist,
sõbrad saame olla me.
Hakata võin päkapikuks,
ehkki kuub mul kollane.”

ÜKS
KAUGE-KAUGE PLANEET

Meie planeedi nimi on Maa ja siin elavad inimesed. Meil kõigil on pea, keha ning selle küljes kaks kätt ja jalga. Aga ilmaruum on suur ja lai. Mine tea, milliseid kummalisi olevusi sealt leida võib. Äkki elavad mõnel kaugel planeedil inimeste asemel hoopis suured käed.

Muidugi ei ela käed majades, vaid igaühel neist on oma mõnus varrukas. Väiksel õrnal käekesel roosa ja sitsisatsiline ning suurel karmil ja karvasel kämblal teksasriidest eluase. Kuidas aga kellegi käekäik lubab.

Kindlasti toimub hommikuti kätepesu. Siis käib seep kiiresti käest kätte. Pärast seda hõõrutakse end käterätiga kuivaks ning poetakse puhtasse kindasse. Seejärel sibavad pisikesed käed kooli, et targaks saada. Teate ju küll, et mida kätuke ei õpi, seda kämmal ei tea.

Suured käed aga suunduvad tööle, kus peaasjalikult peetakse käsitöölise ametit. Neil on tõesti kuldsed käed, nii et ülekäe ei tehta midagi. Ja kui hätta jäädaksegi, on abikäsi alati käeulatuses – kutsutakse mõni sõber või naaber. Teinekord aidatakse siis omakorda abimeest, ehk käsi peseb kätt, nagu öeldakse.

Lemmikspordiks on neil käsipall ja kätekõverdused ja...

Ütleme siis nii, et kõik käepärased alad. Enne võistlusi käteldakse lugupidavalt ja reeglitele käega ei lööda, näiteks ei panda mängus kunagi teisele jalga taha. Kuigi jah, ega neil tõtt-öelda jalgu olegi.

Ah et kust ma seda nii täpselt tean? Eks ikka käte endi käest. Tõstke õige käsi, kes seda ei usu!

KOSMOSELAMBAD

Meie oleme inimesed ja meie planeedi nimi on Maa. Kusagil kaugel kosmoses aga asub lammaste planeet. Selle nimi pole muidugi Maa, vaid hoopis Mää.

Mää elanikud on vagurad ja sõbralikud. Häid lambaid mahub palju ühele planeedile, määgivad nad ise.

Määlased näksivad päevast päeva rohtu. Kui nad seda ei teeks, oleks kogu nende määkera ju üleni metsik ja rohtu kasvanud. Mida siis naabrid neist arvaksid!

„Mää, mää, mää!" laulavad nad rohumaal. Iga lambuke tahaks määilma parimaks lauljaks saada. Mõnel neist on valjem hääl kui teistel. Võib isegi öelda, et ta hääl on teistest määkõrguselt üle. Palju kisa, vähe villa, arvavad selle peale teised. Villast aga tehakse lõnga, et iga Mää vanaema

saaks oma talletallekesele villaseid sokke kududa. Sokid pannakse jõuluajal aknalauale ning pisikesed päkasikud toovad neisse komme.

Muide, kosmoselambaid võib igaüks ise ette kujutada, näiteks siis, kui und ei tule. Paned aga silmad kinni ja hakkad neid mõttes üle lugema. Tehke kas või kohe proovi: 1, 2, 3...

Oi, olen ma vast lambapea! Unustasin mainida, et Mää lambad on üleni rohelised. Ja et rohi on seal šokolaadist.

Ja kuud taevas ei nimeta nad üldse kuuks, vaid hoopis uhuuks.

KUKK

Kukk ei mune, ta vaid kireb.
Elumees, kel saba kirev.
Kes ei mölla, see on loll,
kukesupp on rokenroll!

TIBU

Mamma vagur kodukana,
papa kireb keset ööd.
Täna olen nunnu tibu,
homme aga ängriböörd.

KANA

Kuule, kana,
haudu muna!
Kuulekana,
täna-tuna.
Ole kuss sa nagu sukk,
kisa tehku jabur kukk.

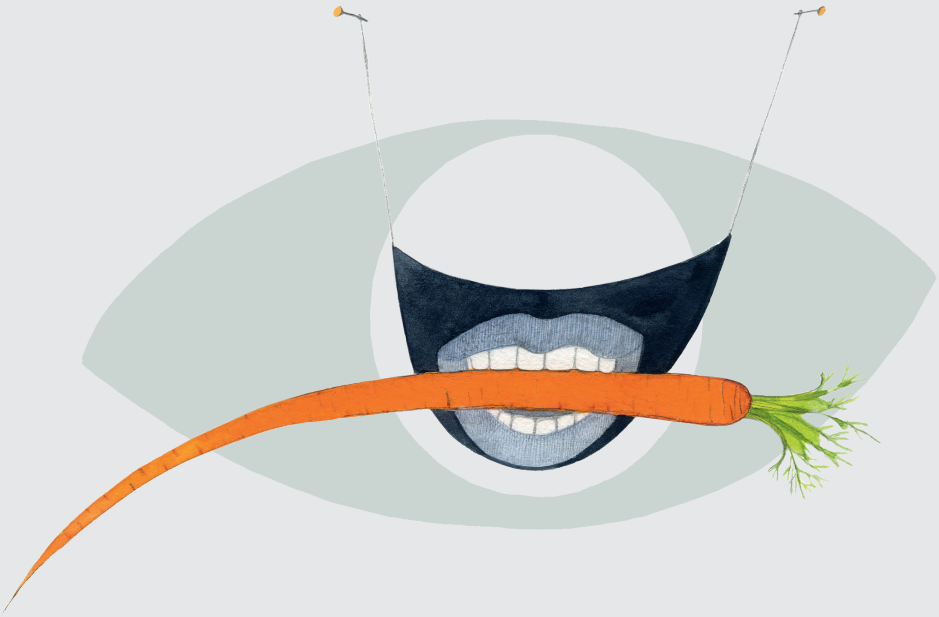
SILMAD
JA SUU

Jutustan veel ühest veidrast planeedist, kus elavad silmad. Mina ei ole neid muidugi silmast silma kohanud, aga ei hakka ma teile ju siin puru silma ajama! Võtke pikksilm ja vaadake ise järele! Oma silm on kuningas, nagu öeldakse.

Mõned silmad on suuremad, teised jälle väiksemad. Ka värvilt erinevad nad, olles siis kas rohelised, hallid, sinised või pruunid. Nii et erinevus on lausa silmatorkav. Telefone neil ei ole, aga ega neid vaja lähegi, sest silmad peavad omavahel lakkamatult silmsidet. Ja teevad naljaviluks üksteisele silma. Ja käivad tööl, kes silmamoondajana, kes aga seadusesilmana.

Aeg-ajalt aga tuleb ette silmapilke, mil kõik silmad üksisilmi taevast silmitsevad, sest kuu asemel kumab neil taevas hiigelsuur suu. Jah, te kuulsite õigesti, selline suur suu kahe huule ja hammastega. Ja see ei ole sugugi üksnes silmailuks. Kui tuleb õhtu, hakkab taevas kumav

suu korraga haigutama. Siis saavad kõik kohe aru, et aeg on sõba silmale lasta. Öösel kipub suu küll norskama, ent silmad on sellega juba harjunud. Mõnikord harva teeb suu ka häält: „Amps, amps, amps!" Aga silmad pigistavad ses suhtes silma kinni. Nad teavad ju, et suu ei ole näljane ega kuri, vaid ütleb seda niisama, lihtsalt suusoojaks. Sest ta pole ju suu peale kukkunud. Pealegi juhtub seda harva, korra aastas, nii esimese aprilli paiku.

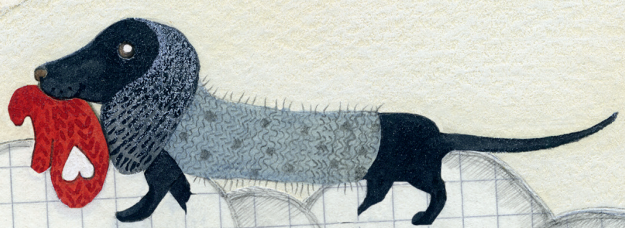
ESIMENE LUMI

Aknast hõikab ema Lindat,
manitseda tahab last,
käes tal olgu ikka kindad,
ära end ei külmetaks.

Pätsib palle lumest Linda,
talvega aeg kohtuda.
Ometi siis kaotab kinda,
ei tajunud veel ohtu ta.

Lumehanges mängida
Lindal halb on kindata.
Üksi igav hängida
on ka kindal Lindata.

Olgu talvel käes teil kinnas,
on ju tervis kõrges hinnas!

TOTAKAS NINAKOLL

„Karli, nuuska palun nina ära!" ütles ema. Poiss võttis salvrätiku, tõstis selle nina juurde, valmistus juba nuuskama, kui korraga kuulis peenikest häält, mis pinises: „Oota, Karli! Ära parem nuuska!"

Poiss jäi kuulatama. „Mina olen väike armas kollike su ninas," seletas hääl. „Tead, ära enam kunagi nuuska." Karli luristas arupidavalt nina.

„Sa oled nii maru poiss!" meelitas ninakoll. „Sind kutsutakse televisiooni, et kõik näeksid maailma kõige tatisema ninaga poissi! Kas pole äge, mis?"

Karli ei vastanud. Nohises vaid rahulolevalt, kuigi jah, läbi nina oli järjest raskem hingata.

„Ära kuula, mis täiskasvanud räägivad," õpetas ninakoll. „Sa oled ju karm kutt, mitte mõni memmekas."

„Jah, muidugi," kostis Karli kiirustades. Näis, et see vastus oli kollile kangesti meeltmööda.

„Kui sa õue lähed, siis ära mütsi ega salli kanna. Need ei ole tänapäeval enam moes."

„Ähäh," kohmas Karli.

„Vitamiine ei tohi ka võtta," õpetas koll. Muide, ta oli

vahepeal tublisti suuremaks kasvanud. Karli sai läbi nina vaid vaevu hingata.

„Kas su emal kuldset küünelakki on?" küsis ninakoll. „Mine näppa ta käekotist ja värvi mind kuldseks."

„Aga miks?" küsis poiss. Tal oli nina nüüd nii kinni, et hingata sai ta vaid suu kaudu. Ilmselt oli ninakoll veelgi suuremaks paisunud. Ja ka üsna ülbeks läinud.

„Võõpan end kuldseks ja ronin su ninale," seletas kutsumata külaline. „Hakkan kogu maailma presidendiks, siis peavad kõik minu sõna kuulama. Esimese asjana keelan perearstid ära. Ja muidugi ka villased sokid – need on arstidestki hullemad." Kuna poiss kohe ei vastanud, jätkas ta: „Praegu aga pead sa ka kõik teised nohusse nakatama."

„Mulle ei meeldi, et sa mu ninas kamandad," tunnistas poiss. Aga ninakoll vaid naeris selle peale.

„Minust sa enam ei pääse," parastas ta. Ja läks järjest suuremaks ja suuremaks.

Nüüd sai Karli mõõt täis, ta võttis salvrätiku ja nuuskas nina korralikult tühjaks. Siis lippas ta kööki, viskas salvrätiku koos paksu koleda kolliga prügiurni ja laskis mõlemasse sõõrmesse ninaspreid. Seejärel võttis ta vitamiine. Kohe mitu tükki. Ja tõmbas jalga villased sokid. Karli vedas paar korda ninaga õhku ja naeratas – lurinat ei olnud enam kuulda. Sedapuhku oli ta nohust prii ning võis õue mängima minna. Aga enne pani ta end muidugi soojalt riidesse.

TIGE

LUMEHANG

Triinuke kohendas salli ja mütsi, tõmbas jopeluku kinni ning lippas õue. Taevas säras päike, ilm oli läinud kevadiselt soojaks. Äkki märkas tüdruk naabri Mikut, kes oli miski-pärast tusase näoga. „Tohoh," mõtles Triinuke, „kas siis Mikule kevad ei meeldigi?"

„Miku, miks sa tusatsed?" küsis ta. „Kevadest tuleb rõõmu tunda."

„Järsku kevad ei tulegi," lausus Miku kurvalt, osutas siis lumelabidaga enda maja poole ja lisas: „Meie maja taga on lumehang, kes ei taha ära sulada."

Lapsed jooksid kohe Miku maja taha. Tõepoolest, maja varjus lösutas pirakas hang.

„Äkki saab seda lumelabidaga laiali loopida," sosistas Triinu. Miku hiilis kikivarvul hange juurde ja tonksas selle kõva koorikut labidaga.

„Šššš-ššš-šš," susises lumehang justkui madu-uss. Lapsed taganesid kartlikult. „Mina ei sula ära," kuulutas lumehang kahjurõõmsalt. „Mina tahan, et kogu aeg oleks talv. Tahan, et pauguks pakane ja et laste kurgud jääksid jääpurikate limpsimisest haigeks."

„Tule mõistusele!" hüüatas Triinuke. „Praegu on ju kevade kord."

„Ei lähe ma kuhugi,” naeris kuri lumehang. „Olen talvekuningas Lörtz Esimene!”

Lapsed vaatasid teineteisele nõutult otsa. Mida nüüd küll teha?

Korraga kostis linnulaulu: need olid lõokesed ja kuldnokad, kes olid lõunamaalt tagasi jõudnud.

„Kuss, kurinahad!” kisas tige lumehang. „Kõtt, kas te saate minema! Mul jooksevad kõrvad teie kisamisest paha vett.”

Ja tõesti, lapsed panid tähele, et kevadekuulutajate laul pani hange sulama. Aga sellest ei piisanud. Hang oli ju ilmatu suur.

„Ai,” kisas äkki lumehang. „Kes mu pehmet kõhualust torgib?”

Paks hang keeras end ähkides teisele küljele ning lapsed nägid, et tema all olid tärganud kevadlilled.

Hang püüdis küll neid maha muljuda, aga kasu ei olnud sellest midagi. Mida rohkem ta mässas, seda kiiremini ka sulas.

„Head teed, Lörtsu,” hõikas Miku lumeveele järele.

„Mull-mull-mull,” vastas too. Isegi susiseda ta enam ei suutnud.

Kevad oli oma töö teinud.

MUTI MEISTRITÖÖ
Tunneleid ilmas
tehakse ikka ja
eriti maades,
mis teistest on rikkamad.
Ei ole me jõukad,
on väike me maa.
Puurida paesse
siin käike ei saa.
Ent leidus üks mutt,
kes ei kruvinud hinda,
ei himustand kuulsust
või medalit rinda.
Käigu ta maasse
kaevaski sisse,
Tallinnast otse viib
see Helsingisse.

Ja mängiti hümni,
töö valmis kui sai.
Mutti president tänas
ja tegi tal pai.
Kui Soome sul asja,
siis tunnelit kasuta –
sõit on seal prii
ja jäätiski tasuta!
Nüüd käsil uus tunnel,
mutt puhkab ehk siis,
Austraaliasse otsetee
Eestist kui viib.
4
5

ÄGEDAM
KUI EIFFELI TORN

Talvevaheaeg oli läbi. Klassiruumi täitis rõõmus kihin-kahin, lapsed olid välja puhanud ja tahtsid nüüd oma seiklusi teistega jagada.

„Täna räägime sellest, kuidas keegi vaheaega veetis," kuulutas õpetaja Sirle. Otsemaid tõusis kätemeri – lapsed lausa kibelesid oma vaheajast jutustama. Kõigil olid uhked ja rõõmsad näod ees, igaühel oli, mida rääkida.

„Alusta sina, Allan," lubas õpetaja. „Kus sa olid vaheajal?"

Allan tõusis, heitis kaaslastele kelmika pilgu ning hüüdis, ise *r*-i põristades: „*Bonjour*!" Klass vakatas jahmunult. Ehk on poiss suusamäel kukkudes põrutada saanud ning räägib nüüd sodi-podi keelt? Aga ei, õpetaja noogutas mõistvalt ja nentis: „Sina, Allan, käisid vist Prantsusmaal. *Bonjour* tähendab prantsuse keeles tere päevast."

Nüüd said ka lapsed asjast aru, klassiruumis kõlas naerulagin. Kuidas nad küll kohe ära ei arvanud – Allanil oli ju seljas Eiffeli torniga särk.

„Käisime perega Prantsusmaal suusatamas," teatas Allan uhkelt.

Nüüd tuli teistelegi elu sisse.

„*Jambo*!" tervitas Kevin kaaslasi suahiili keeles, mida räägitakse Aafrikas. Nimelt oli Kevin vanematega Keenias käinud, näinud antiloope, kaelkirjakuid ja isegi lõvi.

„Zdrastvuite," kõlas Maia poolt. Tema oli olnud oma vanaema juures Moskvas, vaadanud Punast väljakut ja söönud pliine – pannkooke vene moodi.

Sumin paisus klassiruumis suuremaks.

„*Päivää*," hõikas Juss puhtas soome keeles. Tema oli külastanud jõuluvana kodu, mis asub Rovaniemis.

Ka Jassi pinginaabril Joonasel oli seljataga pikk reis: ta oli käinud Tõusva Päikese Maal ehk Jaapanis. Kuidas selle kauge maa keeles tervitada, oli ta paraku unustanud, ent see-eest kummardas ta ehtsa jaapanlase moodi.

Nüüd pöördusid kõigi pilgud Jansale. Huvitav, mõtlesid lapsed, kus siis tema vaheaja veetis ning mis keeles teisi teretab.

Jansa tõusiski, mõõtis saladusliku pilguga kaaslasi, lehvitas siis käsi ja hüüdis: „Kikerikii!"

Klass vakatas! Mis see siis nüüd oli? Kas Jansa teeb nalja? Ent poiss seletas, et see on hommikutervitus, mida ta kuulis igal hommikul vanaema juures maal.

Seal õpetas vanaisa teda ka hobust saani ette rakendama. Ja ohje käes hoidma, siis kui hobune kappas pikki metsateid, lumi jalaste all krudisemas. Ning üks asi veel: kassil sündisid pojad, sellised armsad kohmakad karvapallid.

Kogu klass vaatas Jansat kadeda pilguga – näha Aafrikas lõvi ei ole muidugi paha, aga silitada kassipoegi on ikka ülimalt lahe. Ja päris ise hobust juhtida – see juba on midagi!

MINU UNISTUS

Selili ja pikisilmi
rannaliival vahin pilvi.
Valgeid, pehmeid, karvaseid,
päris looma sarnaseid.
Näha suvalisi loomi?!
Suvalistest ma ei hooli!
Selili ja pikisilmi
tahan näha krokodilli!

KERE TERED EHK TERE, KERED!

„Tere-tere, vana kere!"
„Noor kere? No tere!"
Ütlen kerele kui kere:
„Iga kere meie pere!
Aga kes on kereta,
seda me ei tereta."

SALAJANE

TANTSUPIDU

Kingariiulil seisid reas jalanõud. Ühel päeval, kui kedagi kodus ei olnud, otsustasid käimad korraliku peo maha pidada. Selge see, et nad ei korraldanud mitte laulupidu, vaid tegid hoopis uhke tantsupeo. Niisiis ronisid kõik tantsupeolised riiulilt põrandale. Siis aga tekkis segadus: kõik jalanõud tahtsid esineda, ükski neist ei olnud nõus olema lihtsalt pealtvaataja. Näis juba, et pidu jääb publiku puuduse tõttu ära, kui korraga pistis toast nina esikusse pisike koerakutsikas. Jalanõud rõõmustasid, sest nüüd leidus ka pealtvaataja. Kutsikas haukus paar korda, kuulutades nii tantsupeo pidulikult avatuks.

Esimesena tantsisid muidugi isa ja ema peokingad. Kõik, kes nad seal esikus olid, hoidsid põnevusest hinge kinni. Tants lõppes siiski õnnelikult, ema kõrgete kontsadega kingad ei komistanud kordagi. Seevastu järgmisel paaril juhtus äpardus: nimelt astus kohmakas botik rannaplätule peale, nii et see turtsus tükk aega solvunult nagu kass.

Siis oli lapse rulluiskude kord. Need tegid uhkeid pöördeid ja hüppeid nagu päris baleriinid. Nüüd ei suutnud

teisedki vastu panna ja tormasid tantsupõrandale. Tutiga toasussid tantsisid kummikutega ja sandaalid talvesaabastega. Ka juba esinenud jalanõud lõid kaasa. See oli üks vägev ja võimas tantsupidu! Kutsikale meeldis pidu väga. Siis aga kostis korraga, kuidas lukus võtit keerati. Tantsijad tardusid paigale, oli ka viimane aeg, sest välisuksest astusid sisse isa, ema ja laps. Neile avanes veider pilt: kõik jalanõud olid üle kogu esiku pilla-palla laiali.

„Seda tegi meie kutsikas," arvas isa.

„Ta on ju veel väike," ütles ema lepitavalt.

„Ja alles rumaluke," lisas laps. Kutsikas liputas oma pisikest sabajuppi. Ta oli tõesti veel väike ja rumaluke. Muidu oleks ta ju võinud öelda, et tema pahandust ei teinud. Et need olid jalanõud ise, kes tantsupidu pidasid.

TÄHTIS

LIPP

Isa ja me isamaa,
ema ja me emakeel,
vanaema tehtud koogid,
vennake, kes hällis veel.

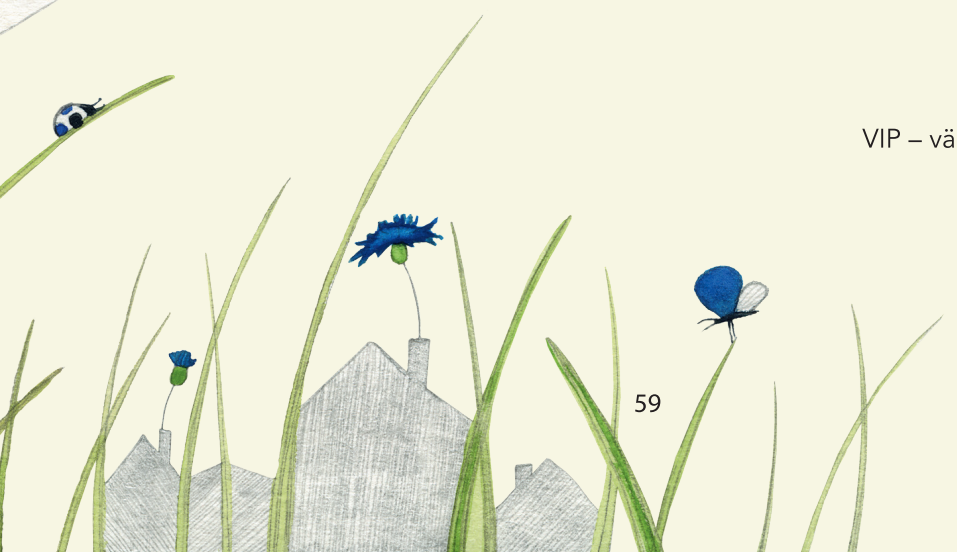
Kuidas seda kokku võtta?
Selleks on üks lihtne nipp,
sinine ja must ja valge,
ühtekokku – Eesti lipp.

MEIE LIPP

Meie rahva lipp on julge,
kerkib pilvepiirile.
Seda tunnistama tulge,
kaege oma silmaga:
Eesti lipp on karastatud,
väljas iga ilmaga!
Sinine ja must ja valge,
lipu päralt torni tipp,
heisatakse varavalges –
ta on varajane VIP.

VIP – väga tähtis isik

EMAKEELEPÄEVA SALADUS

Oli juba hilja ning pere valmistus magama heitma.

„Homme on emakeelepäev," ütles ema korraga isale. „Ära unusta hommikul lippu heisata."

Väike Riivo, kes oli just, kaisuloom käevangus, voodisse ukerdanud, jäi kuulatama. Haigutuski jäi pooleli, lausa hangus suule. Jah, tähtsamate pühade ajal tuleb majale kindlasti lipp heisata. Seda tehakse ju vabariigi aastapäeval, rääkimata siis jaanipäevast ja võidupühast. Eesti lipul endalgi on suvel päris oma päev. Seda kõike ta muidugi teadis. Ega siis tema, Riivo, olnud enam mingi titake.

Aga emakeelepäevast ei olnud ta kuulnudki. Huvitav, kuidas seda tähistatakse?

Pühade ajal pani ema end alati pidulikult riidesse ning värvis ripsmed ja huuledki ära. Ehk värvib ta nüüd siis keele üle. Näiteks roheliseks, nagu on ta lemmikkleit. Riivo krimpsutas nägu ja võdistas õlgu – talle selline asi ei meeldinud.

„Head ööd, põnnike," ütles ema, kohendas Riivo tekki, silitas pead ja andis põsele musi.

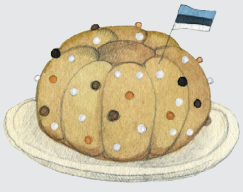
Riivo nohises vihaselt, surus näo patja ning pomises: „Roheline keel on kole." Ta ei olnud endaga sugugi rahul.

Tema, näe, lamab ega aimagi, et võib-olla just praegu triigib ja värvib ema teises toas oma keelt. Üks hirmus mõte tabas teda veel: teised emad võivad ju tema oma narrima hakata selle rohelise keele tõttu!

Riivo tõusis, süütas öölambi, hiilis kikivarvul vanemate magamistoa ukse taha, paotas seda tasahilju ning piilus sisse. Õnneks ei olnud midagi koledat toimumas. Vanemad magasid rahulikult. Poiss ronis teki alt nende vahele ning puges emale lähemale. Ta kogus veidi julgust ning kiikas magajale suhu. Ei, emme keel ei olnud sugugi roheliseks värvitud. See oli hoopis.... Riivo ei uskunud oma silmi: ema keel oli üleni õide puhkenud! Kui tagapool olid valged ja lillad sireliõied, siis ees, päris keele tipus oli puhkenud kaunis orhidee. See oli nii ülev ja pidulik. Poiss hiilis tagasi oma tuppa ning heitis rahulolevalt magama.

Hommikul aga oli kõik justkui vanaviisi. Söödi hommikust ja joodi kohvi. Ja Riivo oli kangesti uhke ja õnnelik. Võib-olla on tema ainus inimene, kes teab, et ühel ööl aastas lähevad emade keeled õide, mõtles ta.

„Tänase päeva puhul saame kõik keeksi," lausus ema rosinatega keeksitükki lapse taldrikule tõstes. Riivo tänas viisakalt. Akna taga tuules plagises lipp. Tore tähtpäev oli alanud.

POISI

LAUL EMALE

Mina fännan oma ema,
emadest on parim tema!
Ta ämblikmehest vägevam
ja nutiseadmest ägedam.

Mina aitan oma ema,
kui maiasmokka vajab tema,
komme kas või mitusada,
võin ära süüa riburada.

Mina tunnen oma ema.
Kahjuks tunneb mind ka tema:
näiteks üldse ta ei talu
väljamõeldud kõhuvalu!

Tühjast jonnist ta ei hooli,
minema pean ikka kooli.

IGA HETK

JA IGA TUND

Jaanipäeval jaaniussid,
jõuluajal kommisussid,
sinililled kevadel,
kirjud lehed sügisel.
Vihma sajab või siis lund,
läheb minut või ka tund.
Päikest täis taas taevavõlv,
tore aeg on lapsepõlv!

MAIA UNISTUS

Maia jooksis kikivarvul elutuppa, kus oli vanemate raamaturiiul. Riiul oli pikk, ulatudes ühest seinast teise, ning raamatuid oli sellel palju. Tüdruk paitas köidete selgi, surus nina lähemale ja nuusutas. Tundis trükivärvi ja... Aga mis see siis oli: ühest raamatust tuli justkui frikadellisupi lõhna. Ja ahjuprae ja ploomikompoti lõhna ka. See on kokaraamat, taipas Maia. Oh kui kahju, et ta veel hästi lugeda ei oska! Muidu teeks mõne peene roa, küll vanaema siis imestaks.

Tüdruk kikitas kõrvu. Järgmisest raamatust kostis nimelt pühvlikarja jooksumüdinat ja lõvi möirgeid. Kindlasti kõneles see Aafrikast.

Nüüd läks Maia juba julgemaks ning paotas kolmanda trükise kaasi. Sedamaid kandus temani adru ja soolase merevee hõng. Siis aga sulpsas raamatus keegi sabaga, nii et tüdrukule langesid mõned veepiisad.

„See oli kindlasti üks ulakas delfiinipoiss," hüüdis Maia ja lõi raamatu plaksuga kinni. „Kunagi loen ma selle raamatu otsast otsani läbi. Otsin delfiini üles ja noomin, et ta enam kunagi pahandust ei teeks."

„Maia," kostis kõrvaltoast vanaema hääl. „Tule ruttu, käes on unejutu aeg."

Parajasti oli neil pooleli raamat „Jussikese seitse sõpra". Oh, Maia oleks tahtnud, et neid sõpru oleks vähemasti seitsekümmend! Kahju, kui hea raamat ruttu läbi saab.

Tüdruk seadis end minekule, paljad jalad juba külmetasidki parketil seismisest. Uksel ta siiski seisatas ning mõõtis pilguga riiulit. Kui suur see oli! Mõned raamatud tundusid ikka väga paksud, aga kunagi loeb ta needki läbi. Siis kustutas ta elutoas tule ning vudis oma tuppa, kus ootas vanaema. Ja muidugi ka hea ning ustav sõber – unejuturaamat.

LÕPP

SISUKORD:

Uus koolilaps	4
Professor Muki	6
Kes ja mis	7
Kade lehm	8
Abivalmis number	9
Liiklus ja nutitelefon	11
Abimees	15
Korstna lugu	16
Toidulauas ei mängita!	18
Pudrul kodu poti sees	20
Lestakala laul	21
Koer, lind ja hiireke	22
Pisikeste laulukoor	24
Oravapere pähklid	27
Head soovid turvaonule	30
Väikeste meeste unelaul	31
Jonn ja jõulud	32
Meie jõulud	34
Banaani jõulud	35

Üks kauge-kauge planeet 36
Kosmoselambad 38
Kukk 40
Tibu 41
Kana 41
Silmad ja suu 42
Esimene lumi 44
Totakas ninakoll 46
Tige lumehang 48
Muti meistritöö 50
Ägedam kui Eiffeli torn 52
Minu unistus 55
Kere tered ehk tere, kered! 55
Salajane tantsupidu 56
Tähtis lipp 58
Meie lipp 59
Emakeelepäeva saladus 60
Poisi laul emale 62
Iga hetk ja iga tund 63
Maia unistus 64

9 789949 692719 0

Raamatus toimetab suur hulk loomi ja linde, poisse ja tüdrukuid, kaugemaid ja lähemaid tegelasi. Mõni neist on pandud luuletuse, mõni jutu sisse – loe lustiga ning jaga mõtteid lahkesti sõbraga.

Valge lehma saba
musta lehma taga,
must lehm siiski aga...
saba teisega ei jaga.

Mida teeb must lehm kahe sabaga? Mis saab tigedast lumehangest? Kuidas oravalapsed arvutamist harjutavad? Kus elavad määlased?

Tallinna
Keskraamatukogu